

Szerkesztőség és kiadóhivatalai
Brassóban, Nagy- s Czorna-utca sarkán,
Papp Ferencz bútorkészítőnél,
hol a szerkesztő hétköznapokon délelőtt
9—11 óra között,
és Bolonya, kút-utca 356. sz. alatt
hol minden délután találhatók.
A lap szellemi részét illető minden közle-
mény, valamint az
előfizetési pénzek és hirdetések
bérmentesen ide küldendők.
Nagy-küküllőmegyei érdekű közlemények
Horváth László
árszerkesztőhöz Segesvárra küldendők,
Kis-küküllőmegyei érdekű közlemények
Gyöngyösi István
árszerkesztőhöz Dicső-Szt.-Mártonba.

BRASSÓ

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

Az E. M. K. E. brassó-, kis- s nagy-küküllőmegyei választmányának hivatalos közlönye.

A brassói és erzsébetvárosi kir. törvényszékek s ezekhez tartozó brassói, fogarasi, hosszufalusi és zernesti, dicső-szentmártoni, erzsébetvárosi, hosszú-aszói, kőhalmi, medgyesi, nagy-sinkli, segesvári és szent-agothai kir. járásbírók hivatalos hirdetője.

MEGJELENIK HETENKENT HARÓMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban. Budapesten: Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukas s Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát, Bécsben: Daube G. L. és társa, Haasenstein s Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppelik Alajos, Dukas M.; Berlinben: Rudolf Mosse; Frankfurtban: Daube G. L. s társa hirdetési irodájában.

145-ik szám.

Brassó, Csütörtök, december 19-én.

V. évfolyam. 1889.

Vasutállamosítás.

Budapest, 1889. decz. 16.

A vasuti rendszerek történetének vizsgálata meggyőz arról, hogy az államok e részben nem felelnek meg azoknak a követelményeknek, melyeket a gyakorlati alapon nyugvó nemzetgazdasági tudomány eléjük irt. Nem ismervén föl a vasutak kereskedelmi és kulturális jelentőségét, nem vették át a vezérszerepet a vasutügy terén, sőt nem kockáztatták a legcsekélyebb tőkét sem, hogy a magántőkéket vasuti befektetésekre biztassák. — Ellenkezőleg. Egy porosz miniszter még intelmet is bocsátott közre, melyben a nagy közönséget óva intette, tőkéinek vasuti vállalatokba való fektetésétől. Holott az államnak kezdeményezőleg kell fellépni mindama vállalatokra nézve, melyeknek üdvös befolyásuk lehet a közjólétre, melyektől azonban újdonságuknál fogva a magánvállalkozás idegenkedik.

E jelenség okát első sorban abban találhatjuk, hogy a vasutügy föllendülése oly korszakra esett, midőn a politikai helyzet sokkal feszültebb, és az ugynevezett kulturállamok pénzviszonyai sokkal ziláltabbak voltak, sem hogy a vasutak létesítésére megkivánt összeget, ha ennek beszerzése sikerült volna is, a jelzett célra fordíthatták volna. A mellett, mi tagadás benne, nem akadt kormányférfi, a ki a nemzetgazdasággal érdemileg foglalkozva a vasutak jelentőségét mérlegelte volna.

Magánvállalkozás emelte és fejlesztette a vasutakat. Rohamos terjedésük két irányban ébresztette föl a kormányok figyelmét. Egyfelől lehetetlen volt elzárkózniok amaz óriási befolyás méltatásától, melyet Stephenson találmanya a legkülönbébb viszonyokra gyakorolt. Másrészt figyelmet ébresztett az új vállalatnak néhol minden várakozást fölülmuló rentabilitása is. A mint az eredmény e két irányban mutatkozott, mindjárt jelentkezett az államhatalom is, még pedig a dolgok természetes sorrendjében. Először csak a vasutak építésének ügyét mozdította elő, néhol az állami kamatbiztosítás lekötésével. Később, midőn annak a tudatára ébredt, hogy a nyújtott előnyök fejében elmulasztotta magának megfelelő ingerenciát biztosítani, másfelől bizo-

nyosnak volt tekinthető, hogy a vasutak jövedelmezősége folytonosan növekszik és így az állam kedvezőtlen pénzügyi helyzetében jövedelmi forrást is nyújt állami vasutak létesítése által. Ehhez képest, csaknem kivétel nélkül előbb a magánvasuti, azután a vegyes, végre az államvasuti rendszer jut mindenütt tulsúlyra. Főképen így alakultak a viszonyok hazánkban, melynek e téren is keserű tapasztalatokat kellett tennie, míg a legmegfelelőbb és legegyszerűbb rendszerhez eljutott. Ma már az országban az államvasuti rendszer az uralkodó, habár még léteznek magán-vasutársaságaink. A hatalmas hálózat, mely egyik erét a külkereskedelem főtenyezője: a tenger felé irányítja, a másikkal a nyugoti államokkal létesített összeköttetést, a harmadik a szűz Kelet piacát nyitotta meg, domináló helyzetet foglal el, és öntudatos és nemzeti közlekedési politika üzését teszi lehetővé. Fáradtságos, hosszú évek munkája eszközölte az idegen befolyás leküzdését, nagymérvű áldozatot hozott az ország e miatt, de ma már érezni lehet az üdvös eredményt és a hatás mindinkább mutatkozni fog.

A magyar államvasutak hálózatának bonyolódott kamatbiztosítást élvező vasutak megváltása, részben a versenyképesség biztosítása szempontjából szükségessé vált vonalak kiépítése alkotta meg. És ebben az irányban lehetetlen elismeréssel nem adózni ama tényezőknek, kiknek regímeje alatt e nagyszabású alkotások keresztül vitettek. A keleti, tiszavidéki, duna-drávai vasutak államosítása és az ezek átvétele folytán kiépített új vonalak nagy terheket róttak ugyan az államra, de jelentékeny előnnyel jártak más szempontból. Először is az átvett vasutak fokozták az államvasutak bevételeit, ezek vonalaira terelvén a forgalom jelentékeny részét, mely addig az osztrák államvasut és a déli vaspálya vonalain mozgott. Némi hasznót hajtott a czimletek conversioja is. Legfontosabb azonban, hogy megszerzésük által lehetővé vált nagyobb arányú dijszábsási politika követése.

A legújabb időkben tovább folytatott az államosítás a budapest-pécsi, magyar nyugoti és a magyar-gácsországi vasutak átvételével. Ezeknek czélszerűségével vagy okaival ezuttal nem foglalkozván, azt kívánjuk megállapítani,

hogy immár elérkezettnek látszik a belterjes működés ideje, és ha további államosításnak szüksége fennforog, ezt nemzetgazdasági érdek nem követeli, legfőleg pénzügyi szempontok indokolhatják. Időszerte e kérdés tárgyalása pedig, mert hire jár, hogy a kormány körében a szabadalmazott osztrák-magyar államvasut vonalainak megváltását tervezik. Ez ellen pedig két igen jelentős körülmény szól. Az első, hogy ily nagy kiterjedésű hálózat megváltása óriási összegbe kerül és ekkora áldozat meghozatalát a mai helyzet épen nem indokolhatja. — A két versenyző vasutintézet közt folytatott elkeseredett tarifaháború a magyar államvasutakra nézve kedvező karteletet eredményezett. Másfelől nem is láthatjuk megokolva, hogy miért szerezze meg magának a magyar államvasut a Dunagőzhajózási társaságot még nagyobb kiterjedésben versenytársul, melylyel a harcztól sikeresen fölvenni alig lehet, tekintettel az aránytalanul csekélyebb kiadásokra, melyekkel a vasuti üzemmél szemben a hajózás jár? Keresztül az országon, Pozsonytól Orsováig, vonul a harcztér, melyen a két közlekedési vállalat küzd. Mi indoka lehetne annak, hogy a magyar államvasut álljon be küzdő félnek olyan tusába, hol a természetadta minden előny a másik fél részén van? Az osztrák-magyar államvasut az államot nem terheli, veszedelmes lenni meg. szűnt, megváltása ennél fogva alig indokolható. A másik ok, mely ez államosítás ellen szól, az, hogy a magyar államvasutak már-már elérték azt a határt, melyen túl a terjeszkedés nem ajánlható. Valamely vasutintézet csak egységes vezetés mellett működhetik sikeresen, és kétségtelen, hogy akkora hálózat, mint a magyar államvasut az osztrák-magyar államvasut vonalaival együtt alkotna, egy kézről alig lenne czélszerűen vezethető, önálló hatáskörrel bíró külön igazgatóságok felállítása pedig, a mi már akkoriban tervezetett, mikor még az utolsó államosításokról szó sem volt, akkor sem találtatott megfelelőnek. E tekintben a vasut helyzete analog a nagy világbírodalmakkal, melyeknek romlását épen óriási kiterjedésük okozta. A magyar államvasutak, a kezelésük alatt álló és még ezután üzletbe veendő helyi érdekű vasutakkal, melyeknek

A „BRASSÓ” TÁRCZAJA.

Az utolsó Emökey.

— Elbeszélés. —

Irta: Szentiványi Emil.

(Vége.)

Emökey Kálmánnak kékes sápadtság reszketett orczáin és kezein. Erőltette a nyugalmat, de inkább fagyos volt, mint nyugodt. Ajkainak kísérteties rángása s kidülledt szemekének dejes fénye jelezte a nagy foku lázat, mely már-már deliriumba csapott át.

Zarándy Miklós grófra ellenkező hatást gyakorolt az izgalom. Mig Kálmán megfagyott, a gróf teste-lelke izzóvá lett. Gépiesen mozgatta csontos, erős kezeit; fejét ide-oda kapkodta. Torka kiszáradt, alig ivott egy-két pohár bort; de a szeme oly homályosan látott, mintha részeg lett volna s mig idegesen keverte a kártyát, szüntelenül beszélt egyes szavakat összefüggés nélkül hadarva, tompán ijedtek.

— Elmerülök . . . Tönkre kell mennem . . . Szegény Lucia, mily édesen alszik most . . . mily édeset álmodik . . . És Aladár . . . Lenke . . . Irén . . . mind . . . De majd holnap! . . . Jó, diplopatának születtem. Ödönkém, ugy-e, ha semmim se marad . . . betesztek valahova . . . főispán-nak. . . .

A gróf már ekkor a végét járta. Tarczali gyors pillantást vetett a jegyzékre s halkan mondta:

— Biztosítlak, Miklós, hogy — főispán lesz belőled!

A játék véget ért. Emökey és Zarándy mindent elvesztettek.

Zarándy öntudatlanul támolgott szobájába. A másik két vendég is lefeküdt.

Kálmán egyedül maradt. Az ablakhoz ment. Egy pillanatra elszédült a metsző levegőtől. Hanem aztán, mint a ki megmosdik, felrisszölve, tisztult elmével visszafordult. Végig nézte a jegyzéket.

Egy vonás sem árulta el arcán, hogy elvesztette összes vagyonát.

Kiment; fölverte a lovászt, nyergelietett. Pár perc múlva kinn száguldott az országúton.

Az égen már a hajnali pirosság lebegett. De még a szürke köd nem oszlott el egészen.

Kálmán szívében nagy vihar dult. Hanem azért egy pillanatig se habozott; jól tudta, hogy mit kell tennie.

A szomszéd falu szélén álló kastély, mely hajdan az Ugróczy bárók ősi fészke volt, jelenleg Weber Henrik milliomos tulajdonát képezte. Weber Henrik-bez vágatott Emökey. Fölverte őt hajnali álmából.

Weber ur, adjon nekem 900,000 forintot! — ez volt az üdvöziete.

Weber ur szeméből egyszerre elszállt az áll-

— Nem tehetem kérem . . . félannyit ha adhatnék! Egy krajczárral sincs több. . . .

Nekem, pedig ép annyi kell s hozzá még pedig rögtön!

— Lehetetlen. De ha rögtön kell, tessék eladni Emökét, megveszem 950,000 forintért és kifizetem azonnal.

Egy órával később Emökey Kálmán már vitte a pénzt.

Ott volt a vagyona szíve fölött. Csaknem egy millió!

Az üres szobákon rémült siétséggel ment végig. Az ebédlőben az ösök arczképei függtek a falon.

— Kártyaadósság . . . becsületbeli köteletség! — suttogta bágyadtan és futott tovább. A termék visszhangoztak kongó lépteit, utána kiabáltak; Hop! hop! ha! ha! hahaha!

A végzetes kártya-asztalnál összeszámolt, rendbe szedett mindent, elkészítette Csereynek és Tarczalinak a nyert összeget külön-külön . . . még neki is maradt valamije.

Megállt a szoba közepén, keresztbe kulcsolt karokkal.

Kétségbeejtő hidegség borzongott végig tagjain.

— Koldus vagy! — lihegte szíve.

Gavallér vagy! — dicsekedett önérzete.

üzeme különben is elég nehézkes, további vonalszaporodás által elvesztenék az egységes működés könnyű lehetőségét, a mi viszont az üzlet helyes vitelére és az ehhez fűzött sokoldalú érdekre lenne káros kihatással, a nélkül, hogy némi előny éretnék el.

További államosítás, mint mondtuk, legfőleg pénzügyi szempontból lenne indokolt, és e tekintetben első sorban az állami kamatbiztosítást igénybevevő vasutak tarthatnak jogos igényt a figyelembe vételre, melyeknek átvétele már csak a garancia-tehertől való megszabadulás miatt is előnyös. Ezek közt a magyar északkeleti vasut áll a legelső helyen, mint a mely a magyar államvasutakkal több ponton csatlakozik, és kezdettől fogva egyik legdrágább vasutja volt az országnak. Államosítása tehát minden tekintetben csak kívánatos lehet. Ott van még a kassa-oderbergi vasut, mely, dacára a ressortminiszter erőyes rendszabályainak, egész sereg idegen, magyarul sem tudó, kellő szakértelem nélküli főhivatalnok enyhelye, és melynek üzeme szintén nem hozza be a biztosított kamatjövedelmet. Ezeknek átvételét ki tudnók magyarázni, sőt ellenzői lévén az állami kamatbiztosításnak, dacára az elmondottaknak helyeselni is. Ellenben az oszt.-magyar államvasut magyar vonalainak átvétele ellen oly fontos okok szólnak, hogy annak mellőzését ez időszerint föltétlenül kívánnunk kell és ámbár ez államosítás még nem állhat küszöbön, helyén valónak látuk ezt már most hangsúlyozni, midőn, ha a hír való, az intéző körök nyilván még csak készülnek az előkészületekre, melyekkel ily nagy kiterjedésű akció volt.

Az államosításból már nagyobbbrészt minden megtörtént, minek megtörténte szükséges és hasznos volt. Most már az lehet és legyen a feladat, hogy a meglevő államvasuti vonalainkat az ország minden irányja javára hasznosítsuk. Belterjes működés legyen a jelszó, a további államosítást illetőleg pedig: Caveant consules!

Belföld.

Brassó, decz. 18. (Tisztujítás Segesvárt.) Segesvárról írja levelezőnk a következőket f. hó 17-éről kelteve:

Ma délelőtt 10 órakor nyílt meg Nagy-Küküllő megye tisztujtó közgyűlése főispán gróf Bethlen Gábor elnökle alatt. A díszterem zsufolásig telt meg a megye bizottsági képviselőkkel, kik között szászok, magyarok néhány román is a legőszintébb barátsággal üdvözölték egymást; s kitünt, hogy habár a szász ultra lapok azzal is fenyegetődztek, hogy a megyei tagok nem jelennek meg, ott volt mindenike, ki csak jöhetett, úgy Medgyesről, mint Köhalomból, Szent-Ágotha vidékéről, mint Nagy-Selykről. Minden ellenmondás nélkül egyhangú felkiáltással először is Szoboszlai Károly választatott alispánná, s azután a kijelölő-bizottság javaslatai szerint, minden tisztviselő egyhangú felkiáltással, még pedig kivétel és változtatás nélkül maradtak mind a régiek, u. m. alispán Szoboszlai Károly, főjegyző Somogyi István, aljegyzők Schmidt József, Imecs Jenő, Tompa László, főszolga-

birák Fodor Lázár, Lendvay Sándor, Schaaser Frigyes, Balthes Frigyes; árvaszéki elnök Zikeli Gusztáv; tisztügyész Baumgarten Károly, árvaszéki ülnökök Nagy Elek, Schuster Frigyes, Pertia Döme; főpénztáros Kis-pál Gábor; szolgabírák Gross Frigyes, Maurer Albert, Szoboszlai József, Boér Mihály.

Ezekre haragszik ugyan a »Tageblatt« és »Kronstädter Zeitung«, de itt a megyében senki sem; s nem is fog haragudni, mert mindenik derék tisztviselő volt 6 esztendeig, s azok is fognak maradni még hosszú ideig; s annál hosszabban, minél jogtalanabbul fog ellenök agyarkodni minden gyanúsítással a nevezett két ultra lap.

Itt még utólagosan meg kell emlékeznem arról, hogy a közgyűlés után a megyesi bizottsági tagok tisztelegtek a főispánnal, kifejezni akarva ez által, hogy ők épen nem tudnak arról semmit, miszerint még a kis »Grosskokler Bote« is azt írta, hogy nem akarnának azért eljönni, mert akaratjokat nem tudnák érvényesíteni, holott eljöttek és örvendenek, hogy akaratjuk érvényesült a közgyűlés közfelfogásában, mely a főispánéval teljesen összhangzó.

Mit mond ehhez Filtsch ur? (r. l.)

Külföldi szemle.

Brassó, 1889. decz. 18.

Hallatlan önkényt, a zsarnokság netovábbját engedte meg magának ismét Oroszország, midőn kormánya Volhimniában husz katolikus templom bezárását rendelte el. Az eset annál feltűnőbb, mert a kormánynak erre mi oka sem volt, s eljárását nem is indokolta.

A kicsi rakoncátlan Szerbia is, mintha lezékelt venne a muszkától. De hamar meg fog gyűlni a baja, mert hír szerint külügyi kormányunk komoly akcióra készül Szerbia ellen.

Konstantinápolyból iratja magának egy orosz lap, hogy a német császár ottani látogatása óta a porta orosz ellenes politikát követ.

Erre nézve azonban bécsi forrásunk azt jegyzi meg, hogy a német császár látogatása óta sokkal rövidebb idő telt el, hogysen ily fordulatot a török külpolitikában alaposan constatálni lehetne. Nem is merült fel azóta semmi oly különös politikai tény, melynél a porta kimutathatta volna front változtatását nagy kilépését eddigi tartózkodó és semleges magatartásából. A mi azt illeti, hogy Törökország háboru esetén a hármass szövetséghez fog csatlakozni, ha ez kívánatos is, a háboru olyan eshetőség, melyről — midőn az olasz király is legutóbb a béke biztosított voltát hangsúlyozá — ez idő szerint beszélni is fölösleges.

Viktória az angol királynő a jövő nyáron megátogatja a német császári párt. A látogatásról már akkor volt szó, midőn a német császár Londonban tartózkodott. A »Times« berlini jelentése szerint valószínű, hogy a walesi herceg is résztvesz a januárban tervezett berlini udvari ünnepségeken.

Frigyes császárné az olasz királyi párnak azon szándékukért, hogy őt megakarják látogatni Nápolyban, köszönetét fejezte ki és azon óhajításának adott kifejezést, hogy az olasz királyi párt, leányaival ő látogathassa meg Rómában. Az olasz királyi pár örömmel vette tudomásul Frigyes császárné elhatározását. A találkozás a jövő év első napjaiban lesz.

Az »Indépendance Belge« lissaboni távirata föl-

deríti a konfliktus okát, mely Afrikában támadt Anglia és Portugália közt. A távirat szerint a portugál kormány el van tőkelve, hogy Angliával szemben erőiesen föntartja jogait a Nyassa-földet illetőleg.

A rabszolgaság megszüntetését célzó congressus első bizottsága ülésében megkezdte az előterjesztett javaslat új fejezetének tárgyalását, mely a rabszolga szállítmányoknak a belső vidékeken való szemmeltartásáról és üldözéséről, valamint a partvidékre érkező, vagy onnan elinduló karavánokkal szemben életbe léptetendő rendőri intézkedésekről szól.

A francia kamara Méry Naquet és Laure boulangerrista képviselők választását megsemmisítette.

A m. kir. postatakarékpénztár 1888. évi működése.

(Baross Gábor kereskedelemügyi miniszter jelentéséből.)

I. A m. kir. postatakarékpénztár 1888. évi működésében mutatkozó eredményben az intézetnek immár három évet beöltő múltja nyer kifejezést.

Vizsgálva az 1889-dik év forgalmi adatait, a tőkék rohamos és túl nagy összegekre terjedő felgyűlésének képét hasztalanul keresnők azokban. Ámde a postatakarékpénztárnál aránylag fiatal intézmény nálunk, melynek még hódítania kell, célja sem az, mint más magánintézeté, mely első sorban üzleti eredményekre törekszik. Mint állami intézet, mely kiválóan az apró tőkék megmentését és gyümölcsözővé tételét, s így közvetve a takarékosági hajlamnak élesztését tűzte ki feladatául: a nemzet gazdasági életében, hasznos és fontos szerepet tölt be, ha bár lassubb, de következetes arányokban szaporítja a hazai tőkéket, s minél könnyebb és minél nagyobb biztosítékokat magában rejtő alkalom nyújtása által előmozdítja a takarékoskodás általánosítását az országban.

Ebben az üdvös irányban a postatakarékpénztár a lefolyt 1888-iki évben is tovább haladt egy lépéssel.

Az intézet külterjes felterjesztése az 1888-diki évben sem szünetelt, és év végével tekintélyes számu t. i. 3225 közvetítő hivatal maradt fenn a takarékbetétek elfogadására.

A közvetítő hivatalok, valamint az intézet budapesti főpénztára a tárgyalt évben összesen: 3.595,294 frt 13 kr betéteket fogadtak el és 2.808,767 frt 59 kr visszafizetéseket teljesítettek; a fennmaradt betétek álladéka ennél fogva 786,526 frt 54 krral gyarapodott. Ehhez hozzávételén az 1887-dik év végén fennállott 2,141.318 frt 96 kr a teljes betétállag az 1888-dik év végén 2,927.845 frt 50 kr.

A betétállag gyarapodása 1888 ban az előző évhez képest — midőn az 721,752 frt 88 krt tett ki 64,773 frt 66 krral, vagyis 8 9/10%-kal nagyobb; az 1887. év végével fennállott álladékanak pedig 36 7/10%-kát képviseli, mely arány, főleg ha tekintetbe vesszük, hogy takarékpénztáraink betét álladéka az utóbbi években inkább csak a tőkésített kamatok hozzászámítása folytán növekedett, míg a postatakarékpénztárnál a tőkésített kamatok ma még aránylag a rendelt szerepet játszanak, bizonyára nagyon is kiegnőnek mondható.

Számba vége az összforgalmat, a postatakarékpénztárnál forgatott összegek kitétek 1888. évben 6,404,061 frt 72 krt, 1887. évben 5,368,856 frt 24

Főlemelte kezét, hogy homlokára tapasztja. Megcsillant szemében a mátkagyűrű.

Gyorsan lehuzta ujjáról.

Tekintete a gomblyukába tűzött rózsán akadt. Fájdalmasan, mosolyogva nézett rá.

Hervadt volt már... letépte kabátjáról... kivetette az ablakon... és mereven bámult utána sokáig...

Karácsonyi könyvpiacz.

III.

Arany János hátrahagyott iratai és levelezése. Négy kötet, Ára fényes diszkötésben 22 frt. Könyvkedvelők félbörkötésében 23 frt 60 kr. Emlékkiadás félbörkötésben 32frt. (Ráth Mór kiadóhivatala Budapest)

Arany levelezésének most megjelent második részével immár teljessé vált a nagy költő irodalmi hagyatékának négy kötetes gazdag gyűjteménye. Ez a négy kötetet, melyet Ráth Mór az összes munkák alakjában a tartalomnak megfelelő diszszel kétféle kiadásban: a csak néhány példányban nyomtatott emlékkiadásban és a diszkiadásban állítottat ki, a magyar irodalom történetéhez megbecsülhetetlen adalékokat szolgáltat.

A költemények kötete, míg egyfelől Arany János számos, eddig összegyűjtve meg nem jelent, vagy teljesen ismeretlen versét mutatja be a nagy közön-

ségnek, a nagyobb elbeszélő művek különböző időkből eredő átdolgozásainak közlése által, ugyszólván, a költő alkotás titkos műhelyébe enged bepillantanunk. A prózai munkák közt az önnálló irodalomtörténeti és nyelvészeti tanulmányokon és irodalmi irányezikeken kívül politikai cikkekkel, érdekes beszélytörédeket s könyvbírálatokat találunk, melyek Arany széles látóköréről, rendkívüli olvasottságáról, magas világnézetéről és finom ízléséről tesznek tanúságot. Kiváló fontosságuk a költő levelezései. Alig van az újabb magyar irodalomtörténetnek jelentősebb alakja, kivel Arany János levelezésben nem állott volna: Petőfi, Tompa, Toldy Ferencz, Pákh Albert, Egressi Gábor, Erdélyi János, br. Eötvös József, Szemere Miklós, Deák Ferencz, Csengeri Antal és a most is élő jelesek csaknem mindnyájan élénk összeköttetésben voltak Aranyval és sűrűn váltott levelezéseik olyan feljegyzéseket tartalmaznak, melyek nem csak az illető egyéneket, hanem velük együtt a kort is élénk világításba helyezik s ekként művelődéstörténeti jelentőségre emelkednek. A ki az utóbbi 40 év (1845—85.) történetével foglalkozik, ezekben a levelekben megbecsülhetetlen adalékokat találhat.

Szerencsés körülmény irodalmunkra nézve, hogy míg más nagy írók hátrahagyott műveit rendszeren idegen kezek szokták összegyűjteni: Arany János hagyatékának rendezésére a leghivatottabb egyén: a

költő fia vállalkozott, ki nemcsak szakavatottsággal, hanem egyuttal kegyelettel és szeretettel is végezte feladatát.

Kimerítő bevezetésekkel irt a kötetek elé, a jegyzetekben pedig olyan körülményekre nyújtott felvilágosítást, melyek fölül csakis ő volt képes kellőleg tájékoztatni a nagy közönséget.

A mindkét kiadás mellékletei: rézmetszetű arczkép azon olajfestményű mellkép után, melyet Horovicz Lipót festőművész egy 1863-iki fénykép, Arany első fényképi fölvétele nyomán készített. — Rézmetszetű arczkép azon fénykép után, a mely 1880 ban készült és a melyre a »Melyik talál?« című költemény vonatkozik. Ezen költemény hasonmása az arczkép alatt látható. Petőfi által 1847-ben rajzolt arczkép, és a nagy-szalontai csonka torony. Arany Jánosné, leánya Juliska, és unokája Széll Piroška arczképei. Arany János szülőházának, Nagy-Szalonta fő-terének és csonka tornyának látképe. A Geszti park és remetelak Mészöly Géza festménye után, melyet Tisza Kálmánné urhölgy volt szives emlékalbumából a sokszorosítás céljára átengedni. Arany nagy-kőrösi lakóházának látképe. Az Arany család azon czimere színnyomatban, melyre Toldi szerepe XII. ekeének 112 strophája vonatkozik. Arany János 4 költeményének és 4 levelének hasonmása, köztük a »Naturam furea expellas« című költemény, a költő tréfás váz-

krt, 1886. 3.934.630 frt 56 krt, összesen 15.707,548 frt 52 krt.

Az összforgalom 1888-ban tehát, 1887. évhez képest 19.29%, 1886-dik évhez képest pedig 92.76% növekedést mutat.

Az év folyamán összesen 56,830 darab betétkönyvecske állított ki; 1887. év végével fennmaradt 110,939 darab betétkönyvecske, s így összesen 167,769 darab volt forgalomban. Végleg kiegyenlített 37,882 darab, s így a fennálló betétkönyvecskék száma az 1888. év végével 129,887 darab volt.

E szám mely egyúttal a betevők számát jelent az 1888. évben 18,948 drbnyi tiszta szaporodással azonos, a mi az 1887 évi 110,939 darabbal szemben 17% növekedésnek felel meg.

Ha a forgalomban volt betétkönyvecskék számát a kiegyenlített betétkönyvecskék számával összehasonlítjuk, kitűnik, hogy kiegyenlített: 1888-ban 22.57% 1887-ben 23.32%, 1886-ban 19.88%. E szerint a kiegyenlített betétkönyvecskék arányszáma az előző évvel szemben csökkent.

Főlemlítésre méltó, hogy a magyar szövegű betétkönyvecskék száma a múlt évhez képest jelentősen növekedett. A kiállított betétkönyvecskék közül ugyanis volt:

	1886-ban,	1887-ben,	1888-ban
magyar szövegű:	70.6%	69.4%	73.3%
" német:	21.7%	19.4%	17.3%
" horvát stb.	8.3%	11.2%	9.4%

Helyi és vidéki hírek.

Közügyűlést tart a „Brassói kereskedelmi és ipar-egyesület” vasárnap, f. hó 22-én, d. u. 3 órakor saját helyiségében (Polgári kör.) A közgyűlésre az egyesület tagjai oly felkéréssel hívatnak meg, hogy lehetőleg teljes számban jelenjenek meg. E gyűlés fog határozni az egyet sorsa fölött.

Honvédegyülés. A brassómezei 1848—49-es honvédegyület f. hó 22-én d. e. 9 órakor a városház nagy termében gyűlést tart, melynek főbb tárgyai lesznek; az orsz. honvédegyület választmányának e hó 24-ről kelt leirata szerinti szervezkedés; néhai Schmidt Albert egyetemi elnökről való megemlékezés és új elnök választása; az alapszabályok megállapítása és az igazolás ügye. A gyűlésre a brassómezei 1848—49-es honvédek ez uton meghívotnak.

Hangverseny. Lassel R. ur az ev. nagy templom orgonistája által rendezett kamara-hangversenyek ciklusát tegnapelőtt fejezték be, mint mindig, úgy ez alkalommal is értelmesen összeválogatott számokból álló műsorral. Mindjárt az első szám egy előtűnt még ismeretlen tehetséges, zene-szerző, Haynes W. B. érdekes präludiumából állott, melyet Schumannnak üde szerzeményével (Andante és változatok op. 46.) a hangversenyt rendező, városunk egyik jeles műkedvelőjével, Neugeboren Leontin k. a-nyal kifogástalanul játszott két zongorán. Rheinberger J. három női hangra irt kara, »Egy májusi nap« cz. lyrai intermezzo elragadta a közönséget egyes tételeinek változatos s hangulatteljes tartalmával s gondos előadásával. A műsor egy másik száma a budapesti zeneakadémia volt nagynevű tanárának, Volkmann Robertnek híres E-moll vonónégyese is, Krause Königs, Klink s Bergeit urakban hivatott tolmá-

csolóira talált. Kiváló dicsőréttel kell ezuttal kiemelnünk előadásukban és finom nuanzírozást, s játékok művészi simaságát, melyvel különösen a melabus első tételt és a szellemes Scherzot játszották, az Andante-ban és Finaleban azonban helyenként az intonációban érezhető ingadozások némileg gyengítették a gyönyörű mű hatását, melyhez foghatót Beethoven óta keveset találunk a modern zeneirodalomban. Soló énekese és vendég közreműködője is e hangversenynek: Muresianu Fr. ur, ki Jensen, Kreybig féle dalokon kívül Fostinak ismeretes »Vorrei morire« t és Löwenek egy szerencsésen választott balladáját énekelte a közönség zajos tapsai között. Muresianu ur hangja elég erős és terjedelmes, a szöveget tisztán ejti ki, csinos iskolával is bír, organuma rokonszenves, előadása átérzett, bár s erről különben könnyen le lehet szokni, helyenként túledeskes s a ritardandókat bőkezűen osztogatja. A hangverseny a maga egészében épp úgy mint részleteiben igen kedvező s élvezetes benyomást tett a nagyszámu közönségre s azért mi sem akarjuk elmulasztani ez alkalommal, hogy Lassel urnak azon odaadó buzgalmaért, melyvel az igazi classikus zenének városunk közönsége között sikerült hangversenyeivel iparkodik minél több híveket szerezni, hogy e helyen is ezért köszönetünket ki ne fejezzük.

Fillérestély. A protestáns nőegylet tegnapi fillérestélye, ez évben az utolsó, ismét kitűnően sikerült. Közönség sok és igen szép számu volt, úgy hogy ez volt talán a leglátogatottabb fillérestély az idén. A műsor is nagyon csinos volt: Dr. Bogdán Andor ur kitűnő technikájával s mély érzéssel adott elő néhány darabot zongorán, Gyárfás Ella k. a. csinosan szavalt, a dalárda pedig néhány sikerült dalt énekelt. A közönség nagyon meg volt elégedve, nemkülönben a fiatalság a tánczezal, mely csaknem hajnalig tartott. A siker dicsőre a fáradhatlan háziasszonyokat.

Karácsonyfa. A brassó bolonyai Emke-kisdédóvó intézetben vasárnap, f. hó 22-én d. u. 4 órakor lesz a Karácsonyfa-ünnepély, melyre a t. szülők s érdeklődők szívesen láttatnak.

A tanári kör vasárnapi felolvasásáról közbejött akadályok miatt csak szombaton referálhatunk részletesen.

Halálozás. A f. év 49. hetében, azaz decz. 8—14-ig Brassóban 10 egyén halt meg.

Rendőri hírek. (Lopás). E hó 16-án egy Kurmes Pál nevű rozsnyói lakos fát vágott Leonhardt Katalin vendéglősnénél. A jó madár behatolt a pinczébe és egy cserépfazékba csapolt bort. Kilépve a pinczéből, a fazék kiesett kezéből s árulója lón. Elfogatott s átadatott a bíróságnak. — (Talaltatott) f. hó 14-án d. u. egy gyémántkövel ellátott arany mellű. A városkapitányságnál átvehető!

Jótekonyság. A közhalmi m. kir. állami népisk. szegénytanulói között a ruhaneműek és tanszerek deczember 21-én d. u. 3 órakor foguak kiosztatni. Ezen iskolai ünnepélyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja a tanítótestület.

Óvodai ünnepély. A dicsőszentmártoni kisdédóvó-intézet kisdedeinek évzárófesztéke karácsonyfa ünnepélye deczember 22-én délután 3 órakor kezdődőleg a vármegyeház dísztermében fog megtartatni, melyre ez

uton is felhívjuk a szülők és ez intézet iránt érdeklődők figyelmét.

Szünet. A dicső-szentmártoni állami népokt. intézetekben a karácsonyi szünet deczember 20-tól jan. 2-ig tart.

Halálozás. Mikes Gyula kir. mérnököt, a kiküllőmezei állam-építészeti hivatal főnökét, kinek városunkban is nagyon sok ismerőse és barátja van, súlyos csapás érte: anyósa, özvegy Wobryzka Mártonné, szül. Wanak Alóiza f. hó 15-én élete 78 évében, agyszélhűdés következtében meghalt. Temetése f. hó 17-én Dicső-Szent-Márton intelligenciájának általános részvéte mellett ment végbe. A jó anyát leánya s férje gyászolják.

A zonatarifa újabb módosítása lép életbe január 1-ére. Eddig ugyanis, a ki a magyar állam-vasuton és a kassa-oderbergi vagy északkeleti vasuton akart utazni, itt is, ott is külön fizetett. Január 1-től kezdve ez megszűnik s csak egyszerű zona-díj fog fizettetni, tehát az utazás ezen a vonalokon csak félannyiba kerül.

Posta-ujítások. Két ujítást terveznek a postánál. Az egyiket Ausztriában, a hol levélbélyeg helyett külön költség nélkül magánosok részére imprágnálni fogják a levélhorítékokat, a mint azt a kereskedők számaival régen teszik már. A másik ujítást Anglia hozza be, hol nagyobb mennyiségben feladott nyomtatványok, körlevelek stb. szállításánál a díjat egyszerre lehet fizetni. A posta hivatal reányomja a „paid” (fizetés) szót és nem kell bélyeget felragasztani.

Elitelt román agitator. Az aradi esküdtszék, f. hó 15-én ítelt abban a sajtóperben, melyet a kir. ügyészség Baritiani János, temesvári román lapszerkesztő ellen nemzetellenes izgatásért indított. A vádlottat, ki a tárgyalás egész folyamán tüntetőleg románul beszélt, az esküdtszék vétkesnek mondta s ennek alapján a törvényszék 6 havi fogsággal és 500 frt. pénzbírsággal sújtotta, valamint elmarasztalta a felmerült költségek megtérítésében.

A negyedmillios lopás. A szabadkai negyedmillios lopás ügyében f. hó 16-án kihirdetett az ítélet. A vádlottak közül Bálgovich Antalt a főbűnöst t i z é v i f e g y h á z r a ítélte a törvényszék. Eliteltetett még kilencz vádlott. Heten felmentettek, hat vádlottra nézve az eljárás függőben maradt.

Emin pasa kitüntetése. A berlini »Reichsanzeiger« jelenti, hogy Vilmos császár a még Bagamoyóban időző Emin pasának a csillaggal ékített másodosztályu koronarendet adományozta. A pasa állapotában ismét javulás mutatkozik, veszély többé niucs.

Kapácsi Dezső Hevesmegye árvaszéki jegyzője közelebből ki fogja ndni költeményeit, melyhez előszót Ábrányi Emil hirneves költőnk irt. Kapácsy ugy ismeretes az erdélyrészi közönség előtt, mint az Emkének fáradhatatlan gyűjtője, épen ezért is nevezte el őt Sándor József, az Emke főtitkára gyűjtő királynak. Tudvalevőleg ezerekre megy az összeg, mit az Emkének összegyűjtött. Remélhető, hogy aki amit tudott fáradni nemzeti társadalmunk érdekeért, azt a mi közönségünk és megfelelő támogatásbav részesítendi megjelenő kötete alkalmával.

Vasúti szerencsétlenség. Párisból távirják f. hó 16-iki kelettel. Tegnap este fél tizenegy óra tájban a személyvonat, mely a franczia fővárosból Kölnbe in-

atával. Petőfi Sándor Arany Jánoshoz intézett első levelének és költeményének hasonmása ugy Arany János Petőfi Sándorhoz intézett levelének hasonmása 1847-ből, Tompa Mihály Arany Jánoshoz intézett leveleinek hasonmásai, köztük 1868 július 31-éről kelt, kevéssel halála előtt irt utolsó levele. Arany János síremléke stb.

Arany hátrahagyott művei méltó folytatását képezik az »Összes munkák« nyolcz kötetének s bizonyára legértékesebb adományai az idej karácsonyi könyvpiacznak.

IV.

Gróf Benyovszky Móricz életrajza és emlékiratai. 2 kötet. Diszkiadás számos melléklettel, fényes kötésben 9 frt 60 kr, (Ráth Mór kiadóhivatala Budapest.)

A XVIII. század híres magyarjai közt gróf Benyovszky Móricz köti le nagy mértékben érdeklődésünket. Viszontagság-teljes életének tarka kalandjait emlékiratainak Nicholson által 1790. körül eszközölt angol fordítása után regényes alakban már többen feldolgozták. Nálunk Gvadányi verses elbeszélése merítette tárgyát Benyovszky utazásainak mesés epizódai-ból. Nicholson kiadása óta azonban nem keletkezett olyan könyv, mely a tudomány szövétnéke mellett vette volna vizsgálódás alá Benyovszky utazásait, Madagaszkari szereplését s újabb hiteles adalékokkal gazdagította volna a nagynevű magyar utazó életének történetét.

Ráth Mór nagyszabásu vállalata főleg az utóbbi hiány pótlására keletkezett, s eredeti források, ugy Benyovszky saját, még eddig sehol sem közölt levelei alapján készített életrajzból, s Benyovszky emlékiratainak minden kihagyás nélküli csonkittatlan fordításából áll.

Az életrajz első kötetét Benyovszkynak Szibériából való megszabadulásáig ragyogó tollával Jókai Mór irta meg; az életrajz második köteté, mely most van sajtó alatt, első felében Benyovszky utazásaival és madagaszkári szereplésével foglalkozik, második (befejező) felében pedig a legújabb, részben teljesen ismeretlen adatok alapján adja elő Benyovszky hazájában való működését s élete utolsó éveinek történetét.

Ez életrajz tehát nemcsak az angol kiadás tartalmát világítja meg a geográfiai tudomány mostani magaslatairól, hanem az újabb franczia művek, a bécsi archivumok hiteles okmányai s a Benyovszky-család levéltárából legújabbban előkerült eredeti levelezések nyomán, számos fölvilágosító adattal gazdagítja a híres felfedező életirát.

Benyovszky saját emlékiratainak két köteté teljesen megjelent; az életrajz befejező része pedig most van sajtó alatt. A rendkívül érdekes munkát a következő, önálló mellékletek illusztrálják:

Benyovszky utazása kutyaszánkón Kamcsatkában 1771. január 17-én. (Saját rajza után.) Téli vásár Szibériában és a háttérben Obdorsk. Szibériai szánkázás

a háttérben Berzosof. Fókák csoportja. Kamcsadál nők Benyovszky anyjának levele férjéhez. (Verbó, 1752. okt. 6. Hasonmás) Benyovszky Móricznak 6 éves korában atyjához irt levele. (Verbó, 1852. okt. 6. Hasonmás.) Benyovszky verbói szülőháza. Tobolsk látkepe. Kamcsatkai fuvarosoknak pihenő helye a jég-hegyek között. A jeges tenger partjai. (2 kép) Nordenskiöld, hajói a jeges tengeren és a téli állomáson. (2 kép) Északi fény. Benyovszky, Emánuel öcséséhez 1777. május 6-án Versaillesből intézett franczia leveleének hasonmása és fordítása. Benyovszky Japánban 1771. július 31-én. (Másolat az eredeti kiadásból) Főmilliói a Pribilow szigeteken. Louisbourg Benyovszky által készített tervrajza. Számos látkép Japánból, Madagaszkárból stb. Ulipatehar Benyovszky által készített tervrajza.

Azok számára, a kik az »Emlékiratokat« a geográfus érdeklődésével olvassák, nagy szolgálatot fog tenni Benyovszky utazásainak és felfedezéseinek új eredeti térképe, melyet Ráth Mór külön készítettett a magyar kiadáshoz és mely az életrajz II-ik kötetéhez van csatolva.

Benyovszky Móricz gróf életrajza és emlékiratai nemcsak rendkívül szórakoztató olvasmány, hanem egyúttal olyan tudományos értékkel bíró munka is, melynek egyetlen közkönyvtárból sem volna szabad hiányoznia.

ndult, Dreil mellett összeültközött egy tehervonattal. A mozdony és a kocsik kisiklott. Öt ember, köztük három hatona, súlyosan megsebesült.

Ganglbauer bibornok halála. A pápa táviratilag utasította a bécsi nunciust, hogy az érseki káptalan- nak fejezze ki benső részvétét Ganglbauer bibornok elhunytá fölött.

Orgyilkosság az ablakon át. Schönberger Ádám pozsonyi gazdag kereskedőt Fertő Szt.-Miklóson agyon- lőtték. Schönberger a szobában volt s az orgyilkos az ablakon keresztül lőtt rá. Az a gyanu, hogy Schön- bergert valamelyik adósa lőtte agyon.

Külföldi lap a magyar közoktatásügyről. A müncheni „Allgemeine Zeitung” mult szombati számában hosszú ismertetést közöl a magyar közoktatásügyről a melynek vezetéséről és fejlődéséről töle szokatlan rokonszenves hangon nyilatkozik.

Összemarczangolták a kutyák. Rendkívüli eset történt tegnapelőtt reggel Kolozsvárt. A kora reggeli vonaton Kolozsvárra érkezett egy Bógya János nevű katonaviselt ember, ki midőn a Nagy-utcán át a vá- rosba tartott, megrohanták egyik ház előtt a szabadon levő komondorok s a szerencsétlen embert összemar- czangolták úgy, hogy a földön elterült. Különösen jobb karján s lábán oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy Gyulu Márton rendőrbiztosnak kocsin kellett beszálli- tani az összemarczangolt embert a kórházba.

Egy híres énekes halála. Newyorkból távirják, hogy Formes Károly híres bassista meghalt.

A halottas kamra titkai. Az ó-moldvai temető- ben a közellakó falubeliek, setét éjszakában pislogó mécsvilágot láttak futkosni. A rémhír bejárta a kör- nyéket s a babonás nép e mécsvilágot rögtön azono- sitotta hazajáró gonosz lelkek (muronyok) setétben vi- láglító rémalakjaival. A falu vénei már azt jósolták, hogy ez egy közeli háborúnak csallhatatlan előjele. Ezt a megfjejthetlen titkot azonban csakhamar ügyesen le- leplezte a csendőrség. Lesbe állott a temető körül s éjféltkor a halottas kamara padlásán meg is fógta a rettegett hazajáró lelket; ez pedig egy megtestesült gonosztevő volt. A halotas kamarának padlásán 163 darab félig átdolgozott báránybőrt találtak, miket a dunaparton horgonyozó uszályból barátai segélyével emelt s oda elrejtett volt.

Uj iparág Brassón. Válfűzőket (Corsetts) és egye- nes tartókat mérték szerint teljes jótállás mellett el- készítem. Tisztítások, javítások és átalakítások gyorsan és pontosan. Neubauer Emilia lópiacz Hauptkorn féle ház.

C s a r n o k.

*Mérhetetlen a távolság . . . *)*

Mérlelhetlen a távolság

A mely bennünket elválaszt,
S így soha sem lessz az enyém —
Könnyes szemmel látom már azt.

Messze fénylő csillag vagy te,
A magasban van a hazád,

*) Mutatvány a költségek legközelebb megjelenő köl- temény kötetéből.

En a földnek sötét pora,
Soh'sem szállhatok föl hozzád.

Hő, epedő vágytól égve
Föl-föl sir a lelkem érted,
De te ott fenn a magasban
Bús siralmam meg nem érted.

S megátkozom ezt a földet,
Mely oly messze van az égtől
Mint a komor, rideg való
A fényes tündér-meséktől.

Majd megsírok, mint a gyermek,
Ki színes pillangót hajta,
S hogy a „szálló-virág” eltűnt
Keservesen zokog rajta.

Es a vágytól és a könyvtől
Halványodom, mint a levél,
Mit napsugár s harmat helyett
Megfű a hideg őszi szél.

Addig addig halványodom,
A mig végre elhervadok;
De a véghervadásban is
Édes, szép neveddel halok!

Kapácsy Derső.

Közzgazdaság.

Hol a nemzetek találkoznak.
(Egy világhírű szálloda.)

Ha valaki Bécsbe érkezik és egy pillanatra a pályaház előtt megáll, tapasztalni fogja, hogy a kü- lönböző személyszállító kocsik közt forgolódo utazók, hordárok és podgyászczipelő vasuti szolgák folyton egy nevet kiabélnak és ez a „Metropole”, „Metropole szálloda” itt „Metropole szálloda” ott is „Metropole” mindenfelé. Csak ritkán hallható egy más bécsi szál- jáda megnevezése és ha a bécsi lapokban az idege- nek névsorát végigolvassuk, azonnal láthatjuk, hogy a „Metropole szálloda” Bécsnek csakugyan legnagyobb és leglátogatottabb szállodája.

Es mily vendégek láthatók itt! A föld valamen- nyi nemzete találkozik e helyen. Rendkívül érdekes, hogyha egy-két óráig a szálloda gyönyörű üvegtermé- ben tartózkodunk, a hol az utasokat jönni és menni láthatjuk. Francziák, angolok, amerikaiak, törökök, japánok, olaszok, spanyolok, oroszok, egyiptusiak stb. egymást váltják fel, de természetesen Magyar- és Né- metország, valamint a Balkán államok legnagyobb con- tingensét szolgáltatják a szálloda vendégeinek, kiket itt majdnem valamennyit a saját nemzetiségi nyelvén szolgálnak ki.

A szállodát 1873-ban nyitották meg. Bécs leg- szebb részében a Franz-Josef-Quain fekszik és impo- záns homlokzatai egy teret és három utcát urálnak, úgy hogy a szálloda 25 szalonjának és 300 szobájá- nak legnagyobb része az utcára néz. A Quai felőli oldalról gyönyörű kilátás nyílik a Kahlenbergre és Leopoldsbergre. A szálloda előtt lóvasuti megállóhely és gőzhajó állomás van.

A szálloda fennállása óta Speiser L. igazgató k- tünő vezetése alatt áll, a ki korábban a legelső sváj- ci szállodák egyikének intézője volt. A „Metropole szálloda” igazgatása az egész világon mintaszerűnek van elismerve s az utasoknak mintegy százhusz szál- lodai alkalmazott és három portás állanak rendel- kezésükre.

Az nevezett üvegudvar képezi a vendégek leg- kedveltebb tartózkodási helyét. Ez üvegtetővel fedett gyönyörű terembe nyílnak e vendégek rendelkezé- ére áll, többi helyiségek, ugymint: a hangversenyt rem, az étkezőhelyiségek, az író-zoba, a társalgó és az o- va-só terem stb. és alig van szálloda, a hol oly sok és különféle nyelveken megjelenő tekintélyes lap volna található, mint itt. Az emeletekre reggeli fél 7 órá- tól éjjeli 12 óráig személyszállító felvonógép könnyíti meg a közlekedést. A szállodában bármikor kaphatók hideg és meleg Duna-fürdők.

A vendégeknek az épületben telephon és távirda- állomás, fodrász-műterem és a legkülönbélebb üzletek állanak rendelkezésükre. A szobák és lakosztályok a legnagyobb kényelemmel vannak berendezve és a szo- bák árai egy forintnál kezdődnek.

Speiser L. igazgató fáradozásainak és kitünő ve- zetésének sikerült a szálloda idegenforgalmát a leg- magasabb fokra emelni úgy, hogy a „Metropole szál- loda” könyvei a mult évről több mint százezer ven- déglapot jegyeznek fel.

r. l.

Brassói vasutforgalom.

Vonatindulások: a) Budapest felé: vegyes- vonat reg. 5 óra 54 perczkor; gyorsvonal délután 2 óra 15 perczkor; személyvonal este 7 óra 7 perczkor b) Bukarest felé: délután 2 óra 14 perczkor. **Vonatérke- zések** n) Budapest felől: személyvonal délelőtt 9 óra 54 perczkor; gyorsvonal d. u. 2 órakor; vegyes-vonal este 8 óra 32 perczkor. b) Bukarest felől: gyors- vonat d. u. 2 óra 5 perczkor Pénteken reggel 7 óra 23 perczkor különvonal érkezik Predealról.

Süketeknek.

155 51--52

Egy egyén, a ki egy egyszerű szer által meg- gyógyult 23 évi süketsegből és fülzugásból, kész annak leírását német nyelven mindenkinek ingyen elküldeni Czim: J. H. Nicholson, Wien XI., Kollingasse 1.

Brassói piaci árfolyam.

— A pesti m. keresk. bank jelentse. —

Brassó, 1889. december 19-én

Román pairpénz à 20 frankos	9.34	vétel 9.36	adás
• Ezüstpénz à 20	9.30	• 9.32	
Napoleon d'or (aranypénz)	9.40	• 9.42	
Török lira	10.65	• 10.66	
Arany	5.56	• 5.58	
Orosz papírrubel	125.—	• 126.—	

Társszerkesztők:

Nagy-Küküllőmegye részéről Horváth László (Segesvár.)
Kis-Küküllőmegye részéről Gyöngyössy István (D.-Szent-Márton)
Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos :
Szterényi József.

H I R D E T M É N Y E K.

Padlószőnyegeket

tiszta gyapjuból és igen tartósan készítve ajánl

Paul Károly

posztós

Brassó, vár-utca 236.

Ezenkívül kaphatók Zachariás János ur termény- üzletében, Klastrom-utca 8. sz.

(456) 1—3

Egy jó könyv.

„... A ki látott könyv útmutatásai ugyan rövid, de vélesek, de mintha csak a gyakorlati használatra termettek volna; neker n és családornak a leg- különbözbb betegségek esetében igen kiváló szolgálatakat tettek.” Így és ha- sonlóképen h. angonak a kószónőiratok, melyeket Rich ter kiadó-intézete, „A Be- tegház” ezin ú. rajzokkal ellátott könyv elküldésért majdnem naponként kap. Mint az alhoz nyomtatott s a szeren- csésen meggyőztetettől származó értesítések tanúsítják, az abban foglalt tanácsok kövé tesse által még oly betegek is gyógyulást nyertek a kik már minden reményt feladtak. E könyv, melyben hosszú évek tapasztalatainak eredményei vannak lefelve, megérdemli a legkomo- lyabb figyelmet minden beteg részéről, bárm i babban is szenvedjen. Ki e becses könyvet megszerezni óhajtja, az írja egyszer den egy levelező lapra magyar nyelven „Egy betegbárát” és pontos címét s címezzze a levelező lapot Richter kiadó-intézetébe Liposében.

• A megküldés ingyen történik.

H I R D E T É S E K

felvételnek

a kiadó-hivatalban.

„ALBINA”

takarék- és hitelintézet brassói fióktelepe
lcszamtól

jó küldeményeket (rimesse) 6⁰/₁₀-al

engedélyez váltóhiteleket

12 f) 18—* 6¹/₂—7⁰/₁₀ mellett,

mely utóbbiak a pénztári viszonyok szerint és a váltóösszeg időnkénti meglelelő retukálás mellett ismételten *prolongálhatók.*

Bővebbet az intézet irodájában:

Brassó, főtér 90. sz. a. naponként 8—2 óráig.